

**ADVIES
VAN 10 JULI 2024
OVER HET OMGEVINGSHANDHAVINGSBESLUIT
EN HET WIJZIGINGSBESLUIT ONROEREND- EN VARENDERFGOEDBESLUIT
W.B. DE IMPLEMENTATIE VAN HET KADERDECREET VLAAMSE HANDHAVING**

INHOUD

I.	SITUERING	1
II.	ALGEMENE BEOORDELING	2
III.	STROOMLIJNING REGELGEVING	2
IV.	PRAKTISCHE IMPLEMENTATIE	3
V.	BEVOEGDHEIDSVERDELING	4
VI.	PROCEDURELE BEPALINGEN INZAKE HERSTEL	5
VII.	MONETAIRE WAARDERING ERFGOEDSCHADE	6

I. SITUERING

1. SARO ontving op 31 mei 2024 een adviesvraag van minister Zuhal Demir over het ontwerpbesluit over de omgevingshandhaving¹ (hierna: 'Omgevingshandhavingsbesluit' of 'OHB') en het ontwerpbesluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed, het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en het Varenderfgoedbesluit van 27 november 2015, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023² (hierna: 'Wijzigingsbesluit Onroerend- en Varenderfgoedbesluit' of 'Wijzigingsbesluit OEB').

2. Het kaderdecreet Vlaamse Handhaving (hierna: 'KVH') van 14 juli 2023 legt een nieuw algemeen kader vast voor de handhaving van de Vlaamse regelgeving. Via de implementatie ervan binnen zoveel mogelijk beleidsdomeinen, beoogt dit kaderdecreet een stroomlijning van de Vlaamse handhavingsregels.

Met het decreet tot wijziging van diverse decreten wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 26 april 2024 (hierna 'Implementatiedecreet' of 'IKVH'), wordt het KVH van toepassing gesteld op een eerste omvangrijke groep van Vlaamse regelgeving, waaronder de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 (VCRO), het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 (OED), het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed (VED), en het decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen Milieubeleid (DABM).

SARO bracht op 31 augustus 2022³ strategisch advies uit over het KVH en op 19 april 2023⁴ over het Implementatiedecreet.

3. Het Omgevingshandhavingsbesluit bevat uitvoeringsbepalingen om het KVH en de wijzigingsbepalingen aan het DABM en de VCRO zoals doorgevoerd door het IKVH, te implementeren binnen het beleidsdomein Omgeving voor wat betreft milieuhandhaving en handhaving ruimtelijke ordening.⁵ Het Wijzigingsbesluit Onroerend- en Varenderfgoedbesluit past de bestaande handhavingsbepalingen in het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en het Varenderfgoedbesluit van 27 november 2015 aan de nieuwe decretale grondslag aan.
4. Gezien de aanverwante bepalingen van de voorliggende ontwerpbesluiten, in uitvoering van het KVH en IKVH, beslist de raad om beide in één advies te behandelen.

¹ <https://beslissingenvlaamse regering.vlaanderen.be/document-view/66588B22079ED7820208C0FC>

² <https://beslissingenvlaamse regering.vlaanderen.be/document-view/66596D6B079ED7820208C1CC>

³ <https://sarovlaanderen.be/sites/default/files/2023-04/SARO%202022-14%20Advies%20kaderdecreet%20handhaving.pdf>

⁴ <https://www.sarovlaanderen.be/sites/default/files/2023-04/SARO%202023-04%20Advies%20implementatiedecreet%20handhaving.pdf>

⁵ Nota aan de Vlaamse Regering, pag. 1

II. ALGEMENE BEOORDELING

5. In zijn advies van 19 april 2023 over het IKVH benadrukte de raad dat het volledige plaatje inzake handhaving in de VCRO en het OED en de impact van de nieuwe regelgeving nog niet gekend was.⁶ Dit had onder andere te maken met het feit dat het IKVH ervoor opteerde om nog heel wat belangrijke zaken in een latere fase te regelen via uitvoeringsbesluit(en). Het is positief dat hier met de voorliggende ontwerpbesluiten werk van wordt gemaakt.
6. De raad formuleert volgende strategische bemerkingen bij de ontwerpbesluiten:
 - a. De raad erkent de beoogde stroomlijning en afstemming van de Vlaamse handavingsregels binnen de beleidsdomeinen Omgeving en Onroerend Erfgoed. De raad herhaalt evenwel zijn bezorgdheid inzake de complexiteit van het uitgewerkte regelgevend kader waarvan voorliggende uitvoeringsbesluiten het sluitstuk vormen. Het kluwen aan regelgevende teksten met talrijke kruisverwijzingen maakt het bijzonder moeilijk om de totaliteit van de geldende handavingsregels te vatten (zie deel III).
 - b. De raad vraagt aandacht voor een gedegen implementatie van de nieuwe regelgeving in de praktijk. De raad acht het absoluut noodzakelijk om in te zetten op de praktische doorvertaling van de nieuwe regelgeving en de operationele ondersteuning van handavingsdiensten en -actoren, in het bijzonder van lokale actoren (zie deel IV).
 - c. SARO formuleert een aantal bedenkingen bij de voorziene bevoegdheidsverdelingen. De raad ondersteunt de ambities van het Omgevingshandavingsbesluit inzake de verruiming van de bevoegdheidsverdeling. De raad dringt evenwel aan op een heldere en consequente afbakening van de bevoegdheden van toezichthouders en herstelinstanties (zie deel V).
 - d. De raad formuleert een aantal vragen en bedenkingen bij de uitgewerkte modaliteiten inzake 'herstel' (zie deel VI).
 - e. De raad maakt tot slot enkele kanttekeningen bij de voorgestelde berekening voor de monetaire waardering van schade aan bouwkundig erfgoed (zie deel VII).

III. STROOMLIJNING REGELGEVING

7. Stroomlijning. De voorliggende ontwerpbesluiten vormen het sluitstuk van de implementatie van het KVH in resp. het beleidsdomein Omgeving voor de handhaving van de regelgeving inzake milieu en ruimtelijke ordening (OHB), en het beleidsdomein Onroerend Erfgoed (Wijzigingsbesluit OEB). Samen met het KVH, IKVH, en de sectorale decreten (VCRO, DABM, OED en VED) vormen zij het nieuwe regelgevend kader voor de handhaving binnen de betreffende beleidsdomeinen, waarmee een stroomlijning van de Vlaamse handavingsregels wordt beoogd.

De raad vindt het positief dat ervoor geopteerd is om de uitvoering van het KVH in relatie tot DABM en VCRO te regelen in één Omgevingshandavingsbesluit. De raad erkent dat dit een verdere stroomlijning en afstemming van de (handavings)regelgeving binnen het brede beleidsdomein Omgeving ten goede komt.

De raad merkt op dat de uitvoering van het KVH ook in relatie tot decreet Integraal handelsvestigingsbeleid verder geregeld dient te worden via een uitvoeringsbesluit. De raad vindt het een gemiste kans dat dit uitvoeringsbesluit niet gelijktijdig is opgemaakt met de voorliggende ontwerpbesluiten en vraagt hier spoedig werk van te maken.

De raad herhaalt zijn bezorgdheid uit zijn advies van 19 april 2023 aangaande de complexiteit en

⁶ <https://www.sarovlaanderen.be/sites/default/files/2023-04/SARO%202023-04%20Advies%20implementatiedecreet%20handhaving.pdf>

werkbaarheid van de nieuwe regeling, bestaande uit kaderdecreet / implementatiedecreet / sectorale regelgeving en sectorale handhavingsbesluiten. Het kluwen aan regelgevende teksten met talrijke kruisverwijzingen maakt het bijzonder moeilijk om de totaliteit van de geldende handhavingsregels te vatten. De raad acht het noodzakelijk om met het oog op de leesbaarheid en praktische werkbaarheid van de uitgewerkte regelgeving, een gecoördineerde tekst met concordantietabel tussen oude en nieuwe bepalingen op te maken. De raad vraagt tevens bijzondere aandacht voor de implementatie van de uitgewerkte handhavingsregelgeving in de praktijk (zie verder deel IV).

IV. PRAKTISCHE IMPLEMENTATIE

8. Inwerkingtreding. De voorliggende ontwerpbesluiten (art. 25 OHB en art. 10 Wijzigingsbesluit OEB) stellen de datum van de algemene inwerkingtreding van het nieuwe KVH-stelsel – zowel wat betreft milieu, ruimtelijke ordening als onroerend erfgoed – vast op 1 juni 2025. De Nota aan de Vlaamse Regering (pag. 18) stelt: *‘Dit laat de gewestelijke, lokale en federale handhavingsactoren voldoende tijd om hun interne systemen, werkmethodes, onderlinge werkafspraken, opleidingen en communicatie naar de buitenwereld hierop aan te passen en een vlotte inwerkingtreding te kunnen garanderen.’*
9. Ondersteuning bij inwerkingtreding. Gezien de complexiteit van de uitgewerkte handhavingsregelgeving en met het oog op een succesvolle implementatie van de nieuwe regelgeving in de praktijk, acht de raad het absoluut noodzakelijk om in te zetten op de praktische doorvertaling van de nieuwe regelgeving en de operationele ondersteuning van handhavingsdiensten en -actoren, in het bijzonder op lokaal niveau.

In zijn advies van 19 april 2023 merkte de raad reeds op dat er vanuit de praktijk een grote bezorgdheid en onduidelijkheid is omtrent de veelheid aan regelgeving en beleidsteksten die momenteel worden doorgevoerd. De raad benadrukt dat aandacht voor terugkoppeling en studiedagen t.a.v de lokale overheden in de aanloop naar de inwerkingtreding essentieel zijn om de nieuwe handhavingsregeling daadwerkelijk uitgevoerd te krijgen op het terrein.

SARO merkt op dat de praktische implementatie van de nieuwe handhavingsregels ook samenhangt met de verdere uitrol van het Vlaams Handhavingsplatform (VHP), dat een vlotte digitale informatiedoorstroming en derhalve samenwerking tussen diverse bevoegde instanties en actoren moet faciliteren op vlak van handhaving. De Nota aan de Vlaamse Regering (pag. 4) vermeldt dat de ontwikkeling van het VHP is aangevangen in 2022, en dat eind 2023 werd gestart met de gefaseerde uitrol ervan binnen het beleidsdomein Omgeving waardoor nog in het voorjaar van 2024 alle Vlaamse én lokale inspectiediensten binnen dit beleidsdomein in real time kennis kunnen nemen van mekaars PV's en verslagen van vaststelling. De raad vindt dit positief. Het is evenwel onduidelijk in welke mate het VHP op het moment van inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving volledig operationeel zal zijn, en dit zowel binnen het beleidsdomein Omgeving als Onroerend erfgoed.

10. Ondersteuning na inwerkingtreding. SARO vindt het belangrijk om ook na inwerkingtreding van het KVH-stelsel blijvend in te zetten op het informeren en ondersteunen van lokale besturen en handhavingsactoren bij de toepassing van de regelgeving. Het is in die zin alvast positief dat de ontwerpbesluiten (hfdst 2, afd. 2 OHB en art. 7, afd. 4 Wijzigingsbesluit OEB) voorzien in een basisopleiding voor zowel lokale als gewestelijke toezichthouders, die ook bij de instap van andere sectoren in het KVH verplicht zal worden gesteld. Dit moet de uniforme interpretatie en toepassing van de KVH-regels over de sectoren heen waarborgen, en de slagkracht van de KVH-toezichthouders als groep verhogen.

De precieze rol die het vermelde omgevingshandhavingsforum (art. 20, 6° lid OHB) zal spelen op vlak van kennisdeling en stroomlijning van handhaving is vooralsnog onduidelijk. SARO

ondersteunde eerder alvast de ambitie inzake de oprichting van een forum van handhavers.⁷

V. BEVOEGDHEIDSVERDELING

11. Heldere afbakening bevoegdheden. Voorliggende ontwerpbesluiten geven nader invulling aan de bevoegdheden van betrokken handhavingsactoren, m.n. toezichthouders en herstelinstanties. Het Omgevingshandhavingsbesluit gaat uit van een verruiming van de bevoegdheden van toezichthouders en Vlaamse herstelinstanties, en het tegengaan van de huidige versnippering qua bevoegdheidsverdeling binnen de milieusector. De Nota aan de Vlaamse Regering bij het Omgevingshandhavingsbesluit (pag. 4) stelt: *‘Door het samenspel van KVH, ID, VHP en dit ontwerp-OHB worden alvast de schotten tussen de verschillende juridische kaders weggenomen, net zoals de rem op de informatiedoorstroming en tenslotte ook de bevoegdheidsmuren die nu nog binnen de milieusector bestaan.’*

SARO ondersteunt deze ambities inzake de verruiming van de bevoegdheidsverdeling, maar stelt vast dat het Omgevingshandhavingsbesluit tegelijk ook mogelijke beperkingen en nieuwe ‘schotten’ inbouwt (zie verder punt 12 en 13). De raad formuleert ook een paar bedenkingen bij de bevoegdheidsverdeling binnen het beleidsdomein Onroerend Erfgoed (zie punt 14 en 15).

De raad benadrukt het belang van een heldere en consequente afbakening van de bevoegdheden zodat de rechtsonderhorigen zich kunnen richten tot de juiste bevoegde instanties en personen. Het herstel van de goede Ruimtelijke Ordening moet hierbij centraal te staan. Om voldoende draagvlak te hebben bij alle actoren acht de raad het essentieel om voorafgaand aan de afbakening van de bevoegdheden, tussen en binnen de bestuursniveaus een ruimer debat te voeren over de bevoegdheidsverdeling.

12. Toezichthouder, bevoegd voor omgevingshandhaving. De raad stelt vast dat het Omgevingshandhavingsbesluit (art. 2, 10° en art. 6, §2) de figuur introduceert van de *‘toezichthouder, bevoegd voor omgevingshandhaving’*. De Nota aan de Vlaamse Regering (pag. 4) verduidelijkt dat deze standaard bevoegd is voor het volledige scala aan milieuregelgeving én de VCRO, en dit zowel voor de gewestelijke als lokale toezichthouder.

De raad merkt op dat het Omgevingshandhavingsbesluit (art. 6, §3) de mogelijkheid biedt om de bevoegdheden van deze toezichthouder in te perken tot de handhaving van resp. de VCRO, de milieubeheerregelgeving, de milieuhygiëneregeling en milieuvoorschriften voor geluid (art. 6, §3, 1°), en tot toezichthouders zonder hoedanigheid van agent van de politie (art. 6, §3, 2°).

Het Omgevingshandhavingsbesluit behoudt ook de bestaande uitzondering dat toezicht op klasse 1-inrichtingen voorbehouden blijft voor de gewestelijke toezichthouder (art. 6, §4). De gemeentelijke toezichthouders zijn hier niet bevoegd voor toezicht en opsporing, maar kunnen alleen vaststellingen verrichten op basis van zintuigelijke waarnemingen en zaken onderzoeken conform KVH, art. 15.

13. Herstelinstanties. Inzake de Vlaamse herstelinstanties vermeldt de Nota aan de Vlaamse Regering (pag. 4) dat deze een generieke bevoegdheid krijgen voor alle publieke schade aan door milieuvoorschriften beschermde belangen, ongeacht de Vlaamse entiteit waarvan ze deel uitmaken. De gemeentelijke herstelinstanties blijven vooralsnog opereren met een beperkte bevoegdheid, gelinkt aan de taken die de lokale besturen traditioneel opnemen binnen milieuhandhaving.

De raad stelt vast dat het Omgevingshandhavingsbesluit ook wat betreft de bevoegdheden van de herstelinstanties een uitzondering bevat voor klasse 1-inrichtingen. Deze blijven het prerogatief van de gewestelijke herstelinstanties. Deze uitzondering valt evenwel niet af te leiden

⁷ <https://www.sarovlaanderen.be/sites/default/files/2022-06/SARO%202020-05%20Briefadvies%20decreet%20VHRM.pdf>

uit de tekst van het Omgevingshandhavingsbesluit zelf, maar is indirect ingeschreven via bijlage 3 bij het ontwerpbesluit. De raad vindt dit verwarrend en vraagt om deze bevoegdheidsbeperking expliciet op te nemen in de tekst van het Omgevingshandhavingsbesluit.

Wat betreft de optionele figuur van handhavingsverzoeken stelt de raad vast dat het Omgevingshandhavingsbesluit (art. 13, 3^e lid, 1°) een nieuw 'schot' introduceert volgens het criterium '(ruimtelijk) kwetsbaar gebied'. Het ontwerpbesluit maakt enkel de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs bevoegd voor de behandeling van handhavingsverzoeken m.b.t. (ruimtelijk) kwetsbaar gebied. De behandeling van alle andere handhavingsverzoeken komt derhalve bij de gemeenten te liggen. De raad merkt op dat hetzelfde criterium ook toegepast wordt bij de bevoegdheidsverdeling inzake de bekrachtiging van herstelschikkingen (zie punt 16). SARO acht het criterium '(ruimtelijk) kwetsbaar gebied' onvoldoende onderbouwd als (exclusief) criterium voor een bevoegdheidsverdeling tussen gewestelijk en gemeentelijk niveau. De raad wijst erop dat de gewestelijke handhavingsprioriteiten ruimer zijn dan enkel schendingen in ruimtelijk kwetsbaar gebied.⁸

14. Onroerend erfgoed: burgemeester OE-gemeente als herstelinstantie. Het Wijzigingsbesluit Onroerend- en Varenderfgoedbesluit (art. 7, afd. 6, onderafd. 1) bepaalt dat de burgemeester of zijn plaatsvervanger herstelschikkingen kunnen sluiten binnen de grenzen van hun bevoegdheid als herstelinstantie. Deze bepaling geldt enkel voor de burgemeesters van erkende onroerenderfgoedgemeenten en hun plaatsvervangers die conform het (definitieve) IKVH (art. 88) een herstelinstantie zijn.

De raad merkt op dat er niet gemotiveerd wordt waarom de bevoegdheid van de burgemeester om op te treden als herstelinstantie en daarbij herstelschikkingen te treffen, beperkt wordt tot erkende onroerenderfgoedgemeenten.

15. Onroerend erfgoed: adviesverlening vs. handhaving. De raad wijst op het spanningsveld tussen handhaving en de begeleiding van mensen rond Onroerend Erfgoed. De raad vindt het positief dat er op heden een scheiding bestaat tussen handhaving enerzijds en de begeleiding van mensen anderzijds, en pleit voor een duidelijke rolscheiding tussen adviesverlening en handhaving.

De raad vraagt dat de aanstelling van toezichthouders kenbaar wordt gemaakt en dat toezichthouders zich kunnen legitimeren.

VI. PROCEDURELE BEPALINGEN INZAKE HERSTEL

16. Handhavingsverzoeken. Met het (definitieve) IKVH wordt het optioneel instrument van het 'handhavingsverzoek' gelicht in zowel het DABM als de VCRO (niet in het OED). Het Omgevingshandhavingsbesluit (art. 14, §1-3) bepaalt de voorwaarden voor indiening en behandeling van het verzoek.

De Nota aan de Vlaamse Regering (pag. 13) stelt: *'de beslissing over het handhavingsverzoek betreft enkel de vraag of er aanleiding is om een procedure te starten. Of er daadwerkelijk een maatregel kan worden opgelegd, en zo ja, dewelke, wordt bepaald n.a.v. de op te starten*

⁸ De afdeling Handhaving van het departement Omgeving beschouwt ruimtelijke schendingen in de volgende gebieden als 'gebiedsgerichte gewestelijke prioriteiten', mits ze voldoen aan enkele basisvereisten: ruimtelijk kwetsbare gebieden; watergevoelige Openruimtegebieden (WORG) vastgelegd op basis van signaalgebieden; effectief overstromingsgevoelige gebieden en mogelijk overstromingsgevoelige gebieden; en niet-aangesneden woonreservegebieden. Verder vallen onder 'gebiedsgerichte gewestelijke handhavingsprioriteiten' ook specifieke schendingen in agrarische gebieden, recreatiegebieden, industriegebied in de ruime zin en KMO-zones, en woongebieden. Tot slot beschouwt de afdeling Handhaving de volgende dossiers als 'specifieke gewestelijke prioriteiten', mits ze voldoen aan de basisvereisten: bepaalde beroepen opgestart door het departement Omgeving; het ontbreken van een vereiste gewestelijke omgevingsvergunning en de niet-naleving van de voorwaarden van een gewestelijke omgevingsvergunning met ernstige weerslag op derden; en overtredingen begaan door overheden (zie: ['Handhavingsprioriteiten Ruimtelijke ordening' – Omgevingshandhavingsprogramma \(VR 16/12/2022\)](#)).

procedure'. Het is onduidelijk wat het nut is van een dergelijke 'voorlopige inwilliging'. De raad meent dat de te nemen beslissing over het handhavingsverzoek best duidelijkheid schept over de afwijzing, dan wel de effectieve opstart van een beveiligings- of herstelprocedure.

De raad vraagt te onderbouwen waarom bij afwijzing van een handhavingsverzoek geen beroepsmogelijkheid bij de minister openstaat, terwijl dit wel kan tegen de eventuele herstelbeslissing die op een handhavingsverzoek volgt.

17. Bekräftiging herstelschikkingen. De ontwerpbesluiten (art. 13 OHB en art. 7, afd. 6 Wijzigingsbesluit OEB) bepalen welke instanties of personen in welke gevallen bevoegd zijn om herstelschikkingen te bekräftigen. In het geval van herstelschikkingen m.b.t. ruimtelijke schade is dat standaard de Vlaamse herstelraad. In het geval van herstelschikkingen m.b.t. milieuschade dient de bekräftiging in beginsel te gebeuren door de leidend ambtenaar als ze uitgaan van een herstelinstantie van de Vlaamse overheid, en door het College van burgemeester en schepenen als ze uitgaan van een lokale herstelinstantie.

Het Omgevingshandhavingsbesluit voorziet daarnaast drie uitzonderingen (art. 13, 3^e lid). De bekräftiging van de herstelschikking dient te gebeuren door de minister of zijn gemachtigde bij: 1° herstelschikkingen m.b.t. 'ruimtelijk kwetsbaar gebied'; 2° milieuschade veroorzaakt door een inrichting van klasse 1; en 3° herstel met financieel equivalent groter dan 50.000 euro. De raad stelt vast dat de Nota aan de Vlaamse Regering geen duiding geeft bij deze uitzonderingsregeling. De raad merkt ook op dat het 'drempelbedrag' van >50.000 euro niet doorgetrokken wordt voor herstelschikkingen inzake schade aan onroerend erfgoed (cf. art. 7, afd. 6 Wijzigingsbesluit OEB). SARO vraagt de uitzonderingsregeling verder te onderbouwen en benadrukt het belang van een eenduidige bekräftiging van herstelschikkingen.

18. Advies Vlaamse herstelraad. Het Omgevingshandhavingsbesluit (art. 17, §3) voorziet in de oprichting bij het departement Omgeving van een Vlaamse herstelraad.⁹ De Nota aan de Vlaamse Regering (pag. 5) verduidelijkt dat de Vlaamse herstelraad de opvolger vormt van de huidige Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering, dewelke middels het IKVH (art. 73) wordt opgeheven.¹⁰

In zijn advies van 19 april 2023 vroeg SARO klaarheid te scheppen over de in het IKVH (art. 68) ingeschreven mogelijke adviesplicht bij de opstart van gerechtelijke herstelprocedures en ambtshalve uitvoering in kader van de VCRO. De raad vindt het dan ook positief dat het Omgevingshandhavingsbesluit de (bindende) adviesplicht bij het inleiden van een herstellvordering of het opstarten van de ambtshalve uitvoering van een herstelmaatregel, en m.b.t. de invordering van dwangsommen, zoals die op heden in de VCRO bestaat, bestendigt. Het is ook positief dat het Omgevingshandhavingsbesluit (art. 17, §3, 2^e lid) expliciet voorschrijft dat de leden van de Vlaamse herstelraad hun functie uitoefenen in volle onafhankelijkheid ten opzichte van de Vlaamse overheid. Dit ligt in lijn met de huidige onafhankelijkheid en autonomie van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering, waarbij overeenkomstig (huidig) art. 6.3.7, §3 VCRO de Vlaamse Regering nooit instructie geeft over de behandeling van concrete dossiers.

VII. MONETAIRE WAARDERING ERFGOEDSCHADE

19. Herstel bij financieel equivalent. Conform art. 48, §3 van het KVH leggen bijlagen bij de ontwerpbesluiten nadere regels vast voor de monetaire waardering van publieke schade. Bij

⁹ Het Omgevingshandhavingsbesluit (art. 17) omvat bepalingen inzake de samenstelling en werking van dit adviesorgaan, de adviesprocedure en de rechtsgevolgen van het advies

¹⁰ Het Omgevingshandhavingsbesluit (art. 17) bepaalt het takenpakket van de Vlaamse herstelraad. Het betreft het uitbrengen van bindende adviezen m.b.t. publieke herstellvorderingen – vooraleer deze worden ingeleid bij het parket of aanhangig gemaakt bij de rechter – en de ambtshalve uitvoering van publieke herstelmaatregelen, alsook m.b.t. de invordering van dwangsommen. Daarnaast wordt de Vlaamse herstelraad bevoegd gemaakt voor het bekräftigen van herstelschikkingen tussen stedenbouwkundige herstelinstanties en overtreders. De Vlaamse herstelraad brengt ook verplicht advies uit over administratieve beroepen m.b.t. publieke herstelmaatregelen inzake RO (art. 15, §5, 2^e lid OHB).

ruimtelijke schade (bijlage 4 OHB) gaat het om forfaitaire bedragen die overgenomen zijn uit het vroegere Handhavingsbesluit RO.

In het geval van Onroerend Erfgoed beperkt de bijlage bij het Wijzigingsbesluit Onroerend- en Varend erfgoedbesluit zich tot de monetaire waardering van schade aan bouwkundig erfgoed. De Nota aan de Vlaamse Regering (pag. 8) verduidelijkt: *‘Ondertussen is er echter een belangrijke ervaring opgedaan met de monetaire waardering van erfgoedwaarden. Meer bepaald voor monetaire waardering van erfgoedwaarden, verbonden aan bouwkundig erfgoed, is er een berekeningsmethode voorhanden die voldoende geconsolideerd is om reglementair te worden verankerd’*. De Nota aan de Vlaamse Regering stelt dat voor andere types van erfgoedschade nog een regeling uitgewerkt zal worden in de nabije toekomst. Het is onduidelijk of hierbij gelijkaardige principes zullen worden gehanteerd.

20. Parameters berekening. De raad maakt enkele kanttekeningen bij de parameters gehanteerd voor de berekening inzake schade aan bouwkundig erfgoed, m.n. de *‘verwachte restauratiekost’* te vermenigvuldigen met het *‘minimaal premiepercentage van 40%’* en een *‘coëfficiënt van de erfgoedwaarden’*.

Als algemeen uitgangspunt geldt dat de financiële compensatie van de schade in verhouding staat tot de wil van de maatschappij om bij te dragen aan het behoud van onroerend erfgoed. Dit impliceert dat bij een eventuele vermindering van financiële ondersteuning voor onroerend erfgoed, het toebrengen van schade evenredig minder doorgerekend kan worden op monetair vlak. De raad stelt ook vast dat de berekeningsmethode standaard uitgaat van het minimale premiepercentage van 40%, ongeacht of het goed in aanmerking komt voor een verhoogde premie. In dergelijk geval zou een grotere bereidheid tot financiële bijdrage vanuit de maatschappij dus niet tot strengere handhaving leiden. Dit lijkt de raad tegenstrijdig met het algemene uitgangspunt.

Verder vraagt de raad aandacht voor een realistische toepassing van de berekeningsmethode. Het kader ter beoordeling van de (theoretische) restauratiekost, de referentietoestand en de erfgoedwaarden laat immers nog heel wat ruimte voor interpretatie.